

IV

(Kiti aktai)

EUROPOS EKONOMINĖ ERDVĖ

ELPA PRIEŽIŪROS TARNYBA

ELPA PRIEŽIŪROS INSTITUCIJOS SPRENDIMAS

Nr. 94/06/COL

2006 m. balandžio 19 d.

penkiasdešimt aštuntąjį kartą iš dalies keičiantis procedūrinės ir esminės valstybės pagalbos taisyklesELPA PRIEŽIŪROS INSTITUCIJA ⁽¹⁾,ATSIŽVELGDAMA į Europos ekonominės erdvės susitarimą ⁽²⁾, ypač į jo 61–63 straipsnius ir 26 protokolą,ATSIŽVELGDAMA į ELPA valstybių susitarimą dėl Priežiūros institucijos ir Teisingumo Teismo įsteigimo ⁽³⁾, ypač į jo 24 straipsnį, 5 straipsnio 2 dalies b punktą ir 3 protokolo 1 dalies 1 straipsnį,

KADANGI pagal Institucijos ir Teismo susitarimo 24 straipsnį Institucija įgyvendina su valstybės pagalba susijusias EEE susitarimo nuostatas,

KADANGI pagal Institucijos ir Teismo susitarimo 5 straipsnio 2 dalies b punktą Institucija skelbia pranešimus arba gaires dėl EEE susitarime nagrinėjamų klausimų, jei tai aiškiai numatyta tame Susitarime arba Institucijos ir Teismo susitarime, arba jei Institucija mano, kad tai būtina,

PRISIMINDAMA procedūrinės ir esminės valstybės pagalbos taisykles ⁽⁴⁾, kurias 1994 m. sausio 19 d. priėmė Institucija ⁽⁵⁾,

KADANGI pagal EEE susitarimo XV priedo pabaigoje esančio skyriaus „BENDROSIOS NUOSTATOS“ II punktą Institucija, pasikonsultavusi su Europos Komisija, turi priimti teisės aktus, atitinkančius Europos Komisijos priimtus aktus,

KADANGI Europos Komisija parengė Komisijos rekomendaciją 2003/361/EB dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžimo ⁽⁶⁾, kuri pakeičia ankstesnę Komisijos rekomendaciją 96/280/EB dėl mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžimo ⁽⁷⁾,KADANGI ankstesnis Valstybės pagalbos gairių 10 skyrius, į kurį buvo įtraukta Komisijos rekomendacija 96/280/EB, buvo panaikintas 2003 m. lapkričio 5 d. ELPA priežiūros institucijos sprendimu Nr. 198/03/COL ⁽⁸⁾, nes naujojoje Komisijos rekomendacijoje 2003/361/EB pateiktas naujas MVĮ apibrėžimas taip pat buvo įtrauktas į naujojo bendrosios išimties reglamento dėl pagalbos MVĮ priedą ⁽⁹⁾,⁽⁶⁾ OL L 124, 2003 5 20, p. 36.⁽⁷⁾ OL L 107, 1996 4 30, p. 4.⁽⁸⁾ OL L 120, 2005 5 12, p. 39.⁽⁹⁾ 2001 m. sausio 12 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 70/2001 dėl EB sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo valstybės pagalbai mažoms ir vidutinėms įmonėms (OL L 10, 2001 1 13, p. 33) su pakeitimais, padarytais Komisijos reglamentu (EB) Nr. 364/2004 (OL L 63, 2004 2 28, p. 22). Abu reglamentai buvo įtraukti į EEE susitarimo XV priedo 1f dalį Jungtinio komiteto sprendimu Nr. 88/2002 (OL L 266, 2002 10 3, p. 56 ir EEE priedas Nr. 49, 2002 10 3, p. 42) ir Jungtinio komiteto sprendimu Nr. 131/2004 (OL L 64, 2005 3 10, p. 67 ir EEE priedas Nr. 12, 2005 3 10, p. 49).⁽¹⁾ Toliau – Institucija.⁽²⁾ Toliau – EEE susitarimas.⁽³⁾ Toliau – Institucijos ir Teismo susitarimas.⁽⁴⁾ Toliau šioje srityje Institucijos priimtų pranešimų rinkinys, gairės ir t. t. – Valstybės pagalbos gairės.⁽⁵⁾ Iš pradžių paskelbtas OL L 231, 1994 9 3, p. 1 ir tą pačią dieną EEE priede Nr. 32. Atnaujintos Valstybės pagalbos gairės pateikiamos Institucijos tinklavietėje: www.eftasurv.int

KADANGI MVĮ apibrėžimas yra bendroji orientacinė priemonė Valstybės pagalbos gairėse, kuriose yra keletas nuorodų į MVĮ apibrėžimą, Institucija mano, kad naudinga į Valstybės pagalbos gaires įtraukti naująjį MVĮ apibrėžimą, pateiktą naujojoje Komisijos rekomendacijoje 2003/361/EB,

KADANGI naujojoje Komisijos rekomendacijoje 2003/361/EB esantis labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžimas turėtų būti įtrauktas į Valstybės pagalbos gaires kaip naujas 10 skyrius,

KADANGI kituose Valstybės pagalbos gairių skyriuose daroma nuoroda į ankstesnį mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžimą, pateiktą ankstesniame 10 skyriuje, juos reikėtų iš dalies pakeisti, kad būtų daroma nuoroda į naująjį labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžimą,

PRISIMINDAMA, kad Institucija pasikonsultavo su Europos Komisija dėl Komisijos rekomendacijos 2003/361/EB įtraukimo į Valstybės pagalbos gaires,

PRISIMINDAMA, kad Institucija pasikonsultavo su ELPA valstybėmis šiuo klausimu 2006 m. vasario 7 d. Islandijai, Lichtenšteinui ir Norvegijai skirtuose raštuose,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Institucijos Valstybės pagalbos gairės iš dalies keičiamos įtraukiant naują 10 skyrių dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžimo. Naujasis 10 skyrius yra pridedamas ir jis yra neatskiriama šio sprendimo dalis. Kiti Valstybės pagalbos gairių skyriai, kuriuose daroma nuoroda į ankstesnį mažųjų ir

vidutinių įmonių apibrėžimą, pateiktą ankstesniame 10 skyriuje, yra iš dalies keičiami, kad būtų daroma nuoroda į Komisijos rekomendacijoje 2003/361/EB pateiktą naująjį labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžimą.

Naujasis 10 skyrius bus taikomas nuo tada, kai jį priims Institucija.

2 straipsnis

ELPA valstybėms pranešama raštu, kartu pridedant šio sprendimo ir Institucijos Valstybės pagalbos gairių naujojo 10 skyriaus kopijas.

3 straipsnis

Laikantis EEE susitarimo 27 protokolo d punkto nuostatų, Europos Komisija informuojama išsiunčiant jai šio sprendimo ir Institucijos Valstybės pagalbos gairių naujojo 10 skyriaus kopiją.

4 straipsnis

Sprendimas ir jo priedas skelbiami *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* EEE skyriuje ir EEE priede.

Priimta Briuselyje, 2006 m. balandžio 19 d.

ELPA priežiūros institucijos vardu

Pirmininkas
Bjørn T. GRYDELAND

Kolegijos narys
Kurt JAEGER

PRIEDAS

„10. PAGALBA LABAI MAŽOMS, MAŽOSIOMS IR VIDUTINĖMS ĮMONĖMS (MVĮ)

10.1. Įvadas

- 1) Į ankstesnį 10 skyrių įtraukta Komisijos rekomendacija 96/280/EB ⁽¹⁾ dėl mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžimo. Atsižvelgiant į sunkumus, kurie buvo kilę dėl aiškinimo taikant Komisijos rekomendaciją 96/280/EB, ir vadovaujantis iš įmonių gautomis pastabomis, reikėjo padaryti kelis Komisijos rekomendacijos 96/280/EB pakeitimus. Tačiau siekdama aiškumo Komisija nusprendė pakeisti Komisijos rekomendaciją 96/280/EB nauja Komisijos rekomendacija 2003/361/EB, kurioje pateikiamas naujas labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių (toliau – MVĮ) apibrėžimas.
- 2) ELPA priežiūros institucija panaikino ankstesnį 10 skyrių (į kurį įtraukta Komisijos rekomendacija 96/280/EB) 2003 m. lapkričio 5 d. sprendimu Nr. 198/03/COL ⁽²⁾, nes naujojoje Komisijos rekomendacijoje 2003/361/EB pateiktas naujas MVĮ apibrėžimas taip pat buvo įtrauktas į naujojo bendrosios išimties reglamento dėl pagalbos MVĮ priedą ⁽³⁾.
- 3) Nepaisant to, atsižvelgdama į tai, kad MVĮ apibrėžimas yra bendroji orientacinė priemonė Valstybės pagalbos gairėse, kuriose yra keletas nuorodų į MVĮ apibrėžimą, Institucija mano, kad naudinga į Valstybės pagalbos gaires įtraukti naują MVĮ apibrėžimą, pateiktą naujojoje Komisijos rekomendacijoje 2003/361/EB. Todėl į dabartinį naująjį 10 skyrių įtrauktas naujas MVĮ apibrėžimas, pateiktas naujojoje Komisijos rekomendacijoje 2003/361/EB ⁽⁴⁾.
- 4) Turi būti aiškiai nurodyta, kad pagal
 - i) EB sutarties 48, 81 ir 82 straipsnius, kaip juos aiškina Europos Bendrijų Teisingumo Teismas; ir
 - ii) EEE susitarimo 34, 53 ir 54 straipsnius, kaip juos aiškina ELPA Teismas ir Europos Bendrijų Teisingumo Teismas,įmone turėtų būti laikomas bet kuris subjektas, nepriklausomai nuo savo teisinio statuso užsiimantis ekonomine veikla; visų pirma tai subjektai, užsiimantys amatais ir kita veikla individualiai ar kaip šeimos verslu, bei reguliariai ekonominę veiklą vykdančios ūkinės bendrijos ar asociacijos.
- 5) Darbuotojų skaičiaus kriterijus (toliau – darbuotojų skaičiaus kriterijus), be abejojimo, lieka vienas svarbiausių ir jo reikia laikyti kaip pagrindinio kriterijaus; tačiau būtina papildomai įvesti finansinį kriterijų, norint suvokti realų įmonės mastą ir veiklą bei jos padėtį konkurentų atžvilgiu. Tačiau būtų nepageidautina atsižvelgti į apyvartą, kaip į vienintelį finansinį kriterijų, visų pirma todėl, kad dėl veiklos pobūdžio prekybos ir platinimo sektoriaus įmonių apyvarta yra didesnė nei gamybos sektoriaus. Todėl apyvartos kriterijų reikėtų derinti su balanso sumos kriterijumi, atspindinčiu bendrą verslo gerovę, esant galimybei viršyti bet kurį iš šių dviejų kriterijų.
- 6) Apyvartos viršutinė riba taikoma įmonėms, kurios užsiima labai skirtinga ekonomine veikla. Siekiant pernelyg neapriboti apibrėžimo taikymo naudingumo, tą ribą reikėtų atnaujinti, kad būtų atsižvelgta tiek į kainų, tiek į našumo pokyčius.
- 7) Tiek, kiek tai susiję su balanso sumos viršutine riba, jeigu nėra jokio naujo elemento, galima pagrįstai išlaikyti metodą, kai apyvartos viršutinės ribos yra susietos su koeficientu, kuris pagrįstas statistiniu dviejų kintamųjų santykiu. Remiantis statistine tendencija, reikia labiau padidinti apyvartos viršutinę ribą. Kadangi tendencija skiriasi pagal įmonės dydžio kategoriją, taip pat tikslinga pakoreguoti koeficientą, kad būtų kuo tiksliau atspindėta ekonominė tendencija ir kad labai mažų ir mažųjų įmonių padėtis nebūtų nepalanki, palyginti su vidutinėmis įmonėmis. Labai mažų ir mažųjų įmonių atveju šis koeficientas beveik lygus 1. Todėl, siekiant supaprastinti procedūrą, šių kategorijų atžvilgiu reikia pasirinkti vieną apyvartos viršutinės ribos ir balanso sumos viršutinės ribos vertę.

⁽¹⁾ Komisijos rekomendacija 96/280/EB (OL L 107, 1996 4 30, p. 4).

⁽²⁾ 2003 m. lapkričio 5 d. Kolegijos sprendimas Nr. 198/03/COL (OL L 120, 2005 5 12, p. 39).

⁽³⁾ 2001 m. sausio 12 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 70/2001 dėl EB sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo valstybės pagalbai mažoms ir vidutinėms įmonėms (OL L 10, 2001 1 13, p. 33) su pakeitimais, padarytais 2004 m. vasario 25 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 364/2004 (OL L 63, 2004 2 28, p. 22). Abu reglamentai buvo įtraukti į EEE susitarimo XV priedo 1f dalį Jungtinio komiteto sprendimu Nr. 88/2002 (OL L 266, 2002 10 3, p. 56 ir EEE priedas Nr. 49, 2002 10 3, p. 42) ir Jungtinio komiteto sprendimu Nr. 131/2004 (OL L 64, 2005 3 10, p. 67 ir EEE priedas Nr. 12, 2005 3 10, p. 49).

⁽⁴⁾ Komisijos rekomendacija 2003/361/EB dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinio dydžio įmonių (OL L 124, 2003 5 20, p. 36).

- 8) Taip pat reikėtų geriau apibrėžti labai mažas įmones – mažų įmonių kategoriją, kuri ypač svarbi plėtojant verslą ir kuriant darbo vietas.
- 9) Norint geriau suvokti realią ekonominę MVĮ padėtį ir pašalinti iš tos kategorijos grupes įmonių, kurių ekonominė galia gali viršyti tikrųjų MVĮ ekonominę galia, reikėtų išskirti įvairias įmonių rūšis pagal tai, ar jos yra savarankiškos, ar turi akcijų paketą, kuriais nesuteikiama kontrolinė padėtis (įmonės partnerės), ir ar jos yra susijusios su kitomis įmonėmis. Ankstesnėje Komisijos rekomendacijoje 96/280/EB nustatyta 25 % akcijų paketo riba, kurios nesiekianti įmonė laikoma savarankiška, išlieka.
- 10) Siekiant skatinti įmonių kūrimąsi, MVĮ nuosavo kapitalo finansavimą ir kaimo bei vietos plėtrą, įmonės gali būti laikomos savarankiškomis, nepaisant to, kad 25 % ar daugiau akcijų priklauso tam tikroms investuotojų kategorijoms, kurie vaidina teigiamą vaidmenį finansuojant ir kuriant verslą. Tačiau sąlygos šiems investuotojams anksčiau nebuvo nustatytos. „Verslo angelų“ (asmenų arba grupių asmenų, užsiimančių įprasta rizikos kapitalo investavimo veikla) atvejį reikia paminėti atskirai, nes – palyginti su kitais rizikos kapitalo investuotojais – jų gebėjimas teikti svarbias konsultacijas naujiems verslininkams yra ypač vertingas. Jų investicijos į nuosavą kapitalą taip pat papildo rizikos kapitalo bendrovių veiklą, nes jie suteikia mažesnes sumas ankstesniame įmonės gyvavimo etape.
- 11) Siekiant supaprastinti procedūras, ypač ELPA valstybėms ir įmonėms, apibrėžiant susijusias įmones, reikėtų pasinaudoti sąlygomis, nustatytomis 1983 m. birželio 13 d. Tarybos direktyvos 83/349/EEB dėl konsoliduotos atskaitomybės 1 straipsnyje⁽¹⁾, su paskutiniais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/65/EB⁽²⁾, tiek, kiek šios sąlygos tinka šio skyriaus tikslais. Siekiant sustiprinti paskatas investuoti į MVĮ nuosavą kapitalą, buvo pateikta vyraujančios įtakos atitinkamai įmonei nebuvimo prielaida, laikantis 1978 m. liepos 25 d. Tarybos direktyvos 78/660/EEB dėl tam tikrų tipų bendrovių metinių atskaitomybių⁽³⁾ 5 straipsnio 3 dalies kriterijų su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 2001/65/EB.
- 12) Tinkamais atvejais taip pat reikėtų atsižvelgti į įmonių ryšius, susijusius su fiziniiais asmenimis, siekiant užtikrinti, kad tik tos įmonės, kurioms tikrai reikia tų privalumų, kuriuos gauna MVĮ dėl įvairių taisyklių ar priemonių, iš tikrųjų gautų iš jų naudą. Siekiant, kad šios situacijos būtų nagrinėjamos minimaliai, į tokius ryšius atsižvelgiama tik susijusios rinkos arba gretimų rinkų atvejais – prirėkus pateikiant nuorodą į Institucijos „atitinkamų rinkų“ apibrėžimą, nurodytą jos sprendimo dėl atitinkamos rinkos apibrėžimo EEE konkurencijos teisėje I priede⁽⁴⁾.
- 13) Siekiant, kad nebūtų savavališkai išskiriami įvairūs ELPA valstybių viešieji subjektai ir atsižvelgiant į teisinio tikrumo poreikį, laikoma, kad būtina patvirtinti, jog įmonė, kurios 25 % ar daugiau kapitalo arba balsavimo teisių kontroliuoja viešoji institucija, nėra MVĮ.
- 14) Siekiant palengvinti administracinę įmonių našatą ir supaprastinti bei paspartinti administracinę bylą, kurioms reikia MVĮ statuso, tvarkymą, tikslinga leisti įmonėms pasinaudoti oficialiais pareiškimais, kad patvirtintų tam tikrus savo požymius.
- 15) Norint pateikti MVĮ apibrėžimą, būtina išsamiai nustatyti darbuotojų sudėtį. Siekiant skatinti profesinio mokymo ir kombinuotų kursų vystymą, apskaičiuojant darbuotojų skaičių, pageidautina neatsižvelgti į gamybinę praktiką atliekančius asmenis ir studentus, su kuriais pasirašyta profesinio mokymo sutartis. Panašiai nereikėtų skaičiuoti motinystės ar tėvystės atostogų laikotarpių.
- 16) Įvairių rūšių įmonės, apibrėžtos pagal jų ryšius su kitomis įmonėmis, atitinka objektyviai skirtingus integravimo laipsnius. Todėl tikslinga taikyti skirtingas procedūras kiekvienai tokių tipų įmonei, apskaičiuojant kiekybinius rodiklius, atspindinčius jų veiklą ir ekonominį pajėgumą.

⁽¹⁾ 1983 m. birželio 13 d. Tarybos direktyva 83/349/EEB (OL L 193, 1983 7 18, p. 1), įtraukta į EEE susitarimo XXII priedo 4 skirsnį.

⁽²⁾ Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/65/EB (OL L 283, 2001 10 27, p. 28), įtraukta į EEE susitarimo XXII priedo 4 skirsnį 2003 m. gruodžio 5 d. Jungtinio komiteto sprendimu Nr. 176/2003 (OL L 88, 2004 3 25, p. 53 ir EEE priedas Nr. 15, 2004 3 25, p. 14).

⁽³⁾ 1978 m. liepos 25 d. Tarybos direktyva 78/660/EEB (OL L 222, 1978 8 14, p. 11), įtraukta į EEE susitarimo XXII priedo 4 skirsnį.

⁽⁴⁾ 1998 m. kovo 4 d. Kolegijos sprendimas Nr. 46/98/COL (OL L 200, 1998 7 16, p. 46 ir EEE priedas Nr. 52, 1997 12 18, p. 10). Šis sprendimas atitinka Komisijos pranešimą dėl atitinkamos rinkos apibrėžimo Bendrijos konkurencijos teisėje (OL C 372, 1997 12 9, p. 5).

10.2. Labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžimas

10.2.1. Įmonė

- 17) Įmonė yra subjektas, užsiimantis ekonomine veikla, nepriklausomai nuo jo teisinio statuso. Į įmonės apibrėžimą įeina visų pirma savarankiškai dirbantys asmenys ir šeimos verslas, kurie susiję amatais ar kita veikla, bei reguliariai ekonominę veiklą vykdančios ūkinės bendrijos ar asociacijos.

10.2.2. Darbuotojų skaičius ir finansinės viršutinės ribos, lemiančios įmonių kategorijas

- 18) Į labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių kategoriją įeina įmonės, kuriose dirba mažiau kaip 250 darbuotojų ir kurių metinė apyvarta neviršija 50 mln. EUR, ir (arba) metinio balanso suma neviršija 43 mln. EUR.
- 19) MVĮ kategorijai priskiriama mažoji įmonė apibrėžiama kaip įmonė, kurioje dirba mažiau kaip 50 asmenų ir kurios metinė apyvarta ir (arba) metinio balanso suma neviršija 10 mln. EUR.
- 20) MVĮ kategorijai priskiriama labai maža įmonė apibrėžiama kaip įmonė, kurioje dirba mažiau kaip 10 asmenų ir kurios metinė apyvarta ir (arba) metinio balanso suma neviršija 2 mln. EUR.

10.2.3. Įmonių rūšys, į kurias atsižvelgiama apskaičiuojant darbuotojų skaičių ir finansines sumas

- 21) Savarankiška įmonė – tai įmonė, kuri neklasifikuojama kaip įmonė partnerė pagal 22–23 dalis arba kaip susijusi įmonė pagal 24–28 dalis.
- 22) Įmonės partnerės – tai visos įmonės, kurios neklasifikuojamos kaip susijusios įmonės pagal 24–28 dalis ir kurios susijusios tokiais ryšiais: įmonė (tiekėjų įmonė) viena arba kartu su viena ar keliomis susijusiomis įmonėmis, apibrėžtomis 24–28 dalyse, turi 25 % ar daugiau kitos įmonės (vartotojų įmonės) kapitalo arba balsavimo teisių.
- 23) Vis dėlto įmonė gali būti klasifikuojama kaip savarankiška, taigi, neturinti įmonių partnerių, nors ir siekia arba viršija 25 % ribą dėl toliau nurodytų investuotojų su sąlyga, kad tie investuotojai, kaip apibrėžta 24–28 dalyse, nėra atskirai arba kartu susiję su minėta įmone:
- a) viešos investicinės korporacijos, rizikos kapitalo bendrovės, asmenys arba asmenų grupės, nuolat vykdančios rizikos kapitalo investavimo veiklą, investuojantys nuosavą kapitalą į nekotiruojamą verslą („verslo angelai“) su sąlyga, kad tų „verslo angelų“ bendra investicijų suma į tą pačią įmonę yra mažesnė kaip 1 250 000 EUR;
 - b) universitetai ar ne pelno siekiantys mokslinių tyrimų centrai;
 - c) instituciniai investuotojai, įskaitant regioninės plėtros fondus;
 - d) savarankiška vietos valdžia, kurios metinis biudžetas mažesnis kaip 10 mln. EUR ir kuriai priklauso mažiau kaip 5 000 gyventojų.
- 24) Susijusios įmonės – tai įmonės, kurios viena su kita susijusios kuriais nors iš šių ryšių:
- a) viena įmonė turi kitos įmonės akcininkų arba narių balsavimo teisių daugumą;
 - b) viena įmonė turi teisę paskirti arba atleisti daugumą kitos įmonės administracijos, valdybos arba priežiūros organų narių;
 - c) pagal sutartį, sudarytą su ta įmone, arba vadovaujantis memorandumo arba įmonės įstatų nuostata, vienai įmonei suteikiama teisė daryti kitai įmonei dominuojančią įtaką;
 - d) viena įmonė, būdama kitos įmonės akcininke arba nare, viena pati kontroliuoja, vadovaudamasi su tos įmonės kitais akcininkais ar nariais sudaryta sutartimi, kitos įmonės akcininkų arba narių balsavimo teisių daugumą.

- 25) Daroma prielaida, kad dominuojančios įtakos nėra, jei 23 dalyje išvardyti investuotojai patys tiesiogiai ar netiesiogiai nedalyvauja atitinkamos įmonės valdyme, nepažeidžiant jų kaip akcininkų turimų teisių.
- 26) Įmonės, palaikančios kokius nors 24 dalyje išvardytus santykius per vieną ar daugiau kitų įmonių arba kurių nors iš 23 dalyje paminėtų investuotojų, taip pat laikomos susijusiomis įmonėmis.
- 27) Įmonės, palaikančios tokius santykius su fiziniu asmeniu ar bendrai veikiančių fizinių asmenų grupe, taip pat laikomos susijusiomis įmonėmis, jei jos vykdo savo veiklą arba dalį veiklos toje pačioje susijusioje rinkoje arba gretimose rinkose.
- 28) Gretima rinka laikoma produkto ar paslaugos rinka, esanti greta atitinkamos vartotojų ar tiekėjų rinkos.
- 29) Išskyrus 23 dalyje numatytais atvejais, įmonė negali būti laikoma MVI, jei 25 % ar daugiau kapitalo arba balsavimo teisių atskirai ar bendrai tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuoja viena ar daugiau viešųjų institucijų.
- 30) Įmonės gali pareikšti turinčios savarankiškos įmonės, įmonės partnerės ar susijusios įmonės statusą, taip pat skelbti duomenis apie 10.2.2 skirsnyje nustatytas viršutines ribas. Tokį pareiškimą galima padaryti net ir tuo atveju, kai kapitalas yra pasiskirstęs taip, kad neįmanoma tiksliai nustatyti, kas jį valdo, ir tuomet įmonė gali gera valia pareikšti, kad ji gali daryti teisėtą prielaidą, jog kita įmonė ar susijusios įmonės bendrai nevaldo 25 % ar daugiau jos kapitalo ar balsavimo teisių. Tokie pareiškimai daromi nepažeidžiant nacionalinių arba EEE taisyklių, kuriose numatyti patikrinimai ar tyrimai.

10.2.4. Duomenys, pagal kuriuos apskaičiuojamas darbuotojų skaičius ir finansinės sumos bei nagrinėjamas laikotarpis

- 31) Darbuotojų skaičiui ir finansinėms sumoms apskaičiuoti imami vėliausio susijusio patvirtinto apskaitos laikotarpio duomenys ir apskaičiuojami metams. Į juos atsižvelgiama nuo sąskaitų uždarymo datos. Skaičiuojant metinę apyvartą, iš jos sumos išskaičiuojamas pridėtinės vertės mokestis (PVM) ir kiti netiesioginiai mokesčiai.
- 32) Sąskaitų uždarymo dieną paaiškėjus, kad įmonės metiniai duomenys apie darbuotojų skaičių ar finansinių sumų viršutines ribas viršijo arba nesiekė 10.2.2 skirsnyje nurodytų ribų, šis faktas nenulems vidutinės, mažosios ar labai mažos įmonės statuso netekimo ar įgijimo, jeigu tos viršutinės ribos nebuvo viršytos du apskaitos laikotarpius iš eilės.
- 33) Naujai įsteigtų įmonių, kurių sąskaitos dar nebuvo patvirtintos, taikytini duomenys yra išvedami iš *bona fide* įverčių, apskaičiuotų per finansinius metus.

10.2.5. Darbuotojų skaičius

- 34) Darbuotojų skaičius atitinka metinių darbo vienetų (MDV) skaičių, t. y. visą darbo dieną atitinkamoje įmonėje arba jos vardu per visus nagrinėjamus metus dirbančių darbuotojų skaičių. Ne visus metus išdirbusių asmenų darbas, ne visą darbo dieną, nepriklausomai nuo trukmės, dirbusių asmenų darbas ir sezoninių darbuotojų darbas apskaičiuojamas kaip MDV dalis. Į darbuotojų skaičių įeina:
 - a) darbuotojai;
 - b) įmonei pavaldžioje įmonėje dirbantys asmenys, kurie laikomi įmonės darbuotojais pagal nacionalinę teisę;
 - c) savininkai vadovai;
 - d) partneriai, užsiimantys įmonėje nuolatine veikla ir gaunantys iš jos finansinės naudos.
- 35) Gamybinę praktiką atliekantys asmenys ar studentai, besimokantys profesijos pagal gamybinę praktikos ar profesinio mokymo sutartis, į darbuotojų skaičių neįtraukiami. Motinystės ar tėvystės atostogų trukmė neįskaičiuojama.

10.2.6. Įmonės duomenų nustatymas

- 36) Savarankiškos įmonės atveju duomenys, įskaitant darbuotojų skaičių, nustatomi išimtinai remiantis tos įmonės sąskaitomis.
- 37) Įmonių partnerių arba susijusių įmonių turinčios įmonės duomenys, įskaitant darbuotojų skaičių, nustatomi pagal įmonės sąskaitas ir kitus įmonės duomenis arba, jei yra, pagal įmonės konsoliduotą finansinę atskaitomybę arba pagal konsoliduotą finansinę atskaitomybę, į kurią įtraukta įmonė per konsolidavimą.
- 38) Prie 37 dalyje nurodytų duomenų pridedami atitinkamos įmonės partnerės – tiekėjų įmonės arba vartotojų įmonės – duomenys. Sumavimas yra proporcingas kapitalo arba balsavimo teisių (pasirenkant didesnę skaičių) procentinei daliai. Skirtingų įmonių atveju imama didesnė procentinė dalis.
- 39) Prie 37 ir 38 dalyse nurodytų duomenų pridedama 100 % įmonės, kuri tiesiogiai arba netiesiogiai susijusi su atitinkama įmone, duomenų, jei tie duomenys dar nėra įtraukti į sąskaitas konsolidavimo metu.
- 40) Taikant 37–39 dalis, atitinkamos įmonės įmonių partnerių duomenys yra gaunami remiantis jų sąskaitų ir kitais duomenimis, jei yra, konsoliduotais. Prie tų duomenų pridedama 100 % įmonių, susijusių su tomis įmonėmis partnerėmis, duomenų, jeigu jų sąskaitų duomenys nebuvo įtraukti konsolidavimo metu.
- 41) Taikant tas pačias 37–39 dalis, su atitinkama įmone susijusių įmonių duomenys yra gaunami remiantis jų sąskaitų ir jų kitais duomenimis, jei yra, konsoliduotais. Prie tų duomenų *pro rata* pridedami bet kokių tos susijusios įmonės įmonių partnerių – tiekėjų arba vartotojų įmonių – duomenys, jeigu jie, bent jau proporcingai tai daliai, kuri nurodyta 38 dalyje, dar nėra įtraukti į konsoliduotą sąskaitas.
- 42) Jei įmonės konsoliduotose sąskaitose nėra duomenų apie darbuotojų skaičių, šis skaičius apskaičiuojamas proporcingai sudedant įmonių partnerių duomenis ir pridedant įmonių, su kuriomis atitinkama įmonė susijusi, duomenis.

10.2.7. Peržiūra

- 43) Remiantis šiame skyriuje pateikto apibrėžimo taikymo apžvalga, kuri bus parengta po atitinkamo Europos Komisijos parengto projekto, ir atsižvelgiant į kiekvieną Direktyvos 83/349/EEB 1 straipsnio dalinį susijusių įmonių apibrėžimo pakeitimą, kaip numatyta toje direktyvoje, Institucija, jei reikės, pritaikys šiame skyriuje pateiktą apibrėžimą, visų pirma apyvartos ir balanso sumos viršutines ribas, siekdama atsižvelgti į patirtį ir ekonominius EEE pokyčius.

10.3. Priėmimas

- 44) Naujasis 10 skyrius bus taikomas nuo tada, kai jį priims ELPA priežiūros institucija.“